



Rausa

**Erfgoedtijdschrift voor Borchtlombeek, O.L.V.-Lombeek, Pamel en Strijtem
Verschijnt 8 maal per jaar. Zesde jaargang nr. 2, maart 2018**

Rausa

Erfgoedtijdschrift voor
Borchtlombeek, O.L.V.-
Lombeek, Pamel en Strij-
tem

Secretariaat en verant-
woordelijke uitgever:
Erfgoed Rausa, Varing 40,
1760 Pamel
www.rausa.be

Werkten mee aan dit
nummer: Bart Caulier,
Marc Muylaert, Jan De
Mont, Raymond Evenepoel

Eindredactie:
Kristien Hemeryckx en
Walter Evenepoel

Iedere auteur is verant-
woordelijk voor haar/zijn
bijdragen.

Je kan je gratis abonneren
op de digitale versie van
Rausa door een eenvoudig
bericht te sturen naar
erfgoed.rausa@gmail.com

Bankrelatie:
BE 97 8601 1557 2549

©
Zonder voorafgaande toestem-
ming van Erfgoed Rausa mag
niets uit deze uitgave worden
verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel
van druk, fotokopie of op welke
andere wijze dan ook.

om te beginnen...

Rausa verschijnt in februari, maart, april, juni, augustus, september, november en december in digitale versie en op aanvraag in gedrukte versie. De digitale nummers zijn gratis. Wie een gedrukte versie wil, kan zich in december 2018 abonneren voor de volgende jaargang. **In de loop van het jaar worden geen nieuwe gedrukte abonnementen genoteerd.**

Wie zelf artikels wil schrijven of beeldmateriaal wil bezorgen is hartelijk welkom. De bijdragen graag inleveren een maand voor de datum van verschijnen.

Redactieadres:

Erfgoed Rausa, Varing 40, 1760 Pamel,
rausa@skynet.be, 054 32 33 64

Abonneeradres: erfgoed.rausa@gmail.com

Inhoud van dit nummer:

| | |
|---------|------------------------------------|
| Blz. 2 | Om te beginnen |
| Blz. 3 | Alles wat van waarde is |
| Blz. 4 | Rausa in actie |
| Blz. 6 | De scherpe blik van Julie |
| Blz. 8 | Niet meer zo vers van de pers |
| Blz. 11 | Klap van hier |
| Blz. 14 | Een eeuw tussen Groesbeek en Pamel |
| Blz. 18 | Een Berloeëken |
| Blz. 19 | Uitsmijter |

Op de voorpagina: Julie Evenepoel, de Borchtlombeekse fotografe waarover we vertellen op blz. 6
© fotoarchief Julie Evenepoel, bewerkt door Raymond Evenepoel en Jan De Mont.

Alles wat van waarde is ...

De polaire vortex keldert de temperaturen ook overdag tot net onder het vriespunt. De zon biedt, na wekenlang verstoppertje te hebben gespeeld achter vaalgrijze wolkenmassa's, dapper maar vergeefs weerwerk aan de snijdende oostenwind. Wie zich van kop tot teen ingeduffeld buiten waagt, maakt op onaangename wijze kennis met het concept 'gevoels-temperatuur': in de bijtende, tot vijf beaufort sterke wind voelt het nog eens vele graden kouder aan dan op een beschut, zonnig plekje uit de wind. Een wandeling langs Roosdaalse trage wegen, voorbij de bunkers en langs de oude Romeinse heirweg met op de achtergrond de glooiende heuvels van de Woestijn en de jagende wieken van de Zeppos-molen, krijgt de allures van een poolexpeditie. Ondertussen, thuis in de behaaglijke warmte van de door fijn stof in opspraak geraakte houtkachel, maken oma en kleindochter volgens traditioneel familie-recept wafelbeslag. De belofte van die zoete beloning na het trotseren van de winterse elementen, vijlt gelukkig de scherpste kantjes van de koude buitenlucht af.

Tegelijk komt ook nog maar eens het besef: wat we ook ondernemen, héél vaak is er een onmiskenbare link met ons waardevolle erfgoed. Heel vaak is dat onroerend, niet verplaatsbaar erfgoed, zoals de landschappen, gebouwen en monumenten om ons heen. Vaak nog prominenter aanwezig in ons le-

ven, is ons immateriële en materiële roerend erfgoed: het familierecept van oma's wafelbeslag, maar ook een vergeelde en beduimelde oude postkaart, het sappige plaatselijke patois, een oud vaandel van de Lombeekse fanfare, het levensverhaal van 'den Dikke' in een muzikaal sprookje gegoten, carnaval vieren in deze carnaval-gekke regio, een in secuur handschrift volgepend schriftje vol liederen uit de schooltijd, ... Het is allemaal cultureel erfgoed, eenvoudigweg omdat we het van vorige generaties overerven of er om persoonlijke redenen waarde aan hechten en het de moeite van het bewaren waard vinden.

Al dit cultureel erfgoed staat dit jaar extra in de kijker. 2018 is immers het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed, kortweg EYCH18. Een jaar lang wordt de diversiteit en rijkdom van alle soorten erfgoed in Europa gevierd. Erfgoed Rausa draagt dit initiatief een warm hart toe, dat spreekt voor zich. Tegelijk is er de rotsvaste overtuiging dat deze extra aandacht voor erfgoed niet tot één jaar beperkt moet blijven. Getrouw aan onze missie, blijven we onverdroten alles wat van erfgoed-waarde is, de aandacht geven die het verdient.

Ook via dit tijdschrift. Veel leesplezier met deze bundel boordevol onroerend en cultureel erfgoed!

Bart Caulier



Nog niet ingeschreven? Reppen dan!
Volgende zondag, 18 maart om 15 uur
Schouburg GC Het Koetshuis

Alleen God en de zon *Negen eeuwen Hof te Kattem*

De nieuwe publicatie van
Luc Van Liedekerke

Gastsprekers:
Minister Koen Geens,
Piet Vantemsche
Georges Vande Winkel

Fototentoonstelling
Muzikale omlijsting
Receptie
Gratis toegang!

Reservatie:
054 26 00 37
Bel nog snel!!!

i.s.m. Fotografenvereniging Roosdaal

Een paar dagen later zijn we er alweer!!!

Nacht van de Geschiedenis

Dinsdag 20 maart, 20u
Polyvalente zaal
GC Het Koetshuis

Fronters **in het verweer**

Guido Moons, notoir kenner van onze nationale geschiedenis is gespecialiseerd in de Eerste Wereldoorlog en in het bijzonder in de taaltoestanden in het Belgisch leger. Hij is een innemende persoonlijkheid en een gepassioneerd spreker. Zijn lezing is een van de slotactiviteiten in het kader van de herdenking van de Grote Oorlog.

Gratis toegang!
Reservatie:
054 32 33 64
Rausa@skynet.be

i.s.m. Davidsfonds
Roosdaal



ERFGOEDDAG

Zondag 22 april

In Roosdaal organiseren Rausa en de Cultuurraad om de twee jaar de Erfgoeddag. Dit jaar houden we het bij de publicatie van een themanummer rond **'verkiezingen'**.

Maar we gaan wel op bezoek bij onze burens! Doe maar ideeën op bij de webstek van de Erfgoedcel:
<https://www.erfgoedcelpz.be/erfgoeddag-2018-kiezen>.

Waar het ongetwijfeld prettig zal zijn die dag is in Liedekerke. Om 10:30u wordt in GC De Warande immers het levenswerk van John Asselman voorgesteld. **'Oe zegdet in Likerk en Likert'**. Dit is een verzameling van pittige gezegden, bijna vergeten woorden, zelfs recepten worden in het sappigste Likkerts uit de doeken gedaan. Een aanrader!

roosdaal
in groot en klein

KUNSTKIJKERS
WEEK VAN DE AMATEURKUNSTEN
ROOSDAAL

27.28.29
APRIL
2018
DICHTERbij

KUNSTRROUTE
op de fiets

LEZINGEN o.a. Bart Moeyaert

WORKSHOPS o.a. met Eva Mertens

OPEN ATELIERs o.a. Michel Janssens

LANGSTE GEDICHTENWASLIJN OOI!

OPTREDENS o.a. Ivo Van Strijtem en Walter Evenepoel
Loemeks Muziek Collectief, Jonge Helden, zang, gitaar, ...

vertrekpunt GC HET KOETSHUIS

INFOFOLDERS MET FIETSRUTE
VERKRIJGBAAR BIJ PLAATSELIJKE
HANDELAARS

Meer info: www.roosdaal.be/kunstkijkers of Facebook

Een prachtig initiatief!

Wat op de meeste plaatsen 'Week van de Amateurkunsten' heet, wordt in Roosdaal georganiseerd onder de mooie naam 'Kunstkijkers'. Je moet ABSOLUUT gaan kijken op www.roosdaal.be/kunstkijkers! Ongelooflijk wat er hier aan talent leeft en wat die mensen ons allemaal aanbieden tijdens het laatste weekend van april. **Ook Erfgoed Rausa doet mee!**

In onze erfgoedkelder is er een tentoonstelling over Roosdaalse dichters en je kan er ook actieve poëten hun werk horen voorlezen!

We roepen ook iedereen graag op om mee te doen aan een bijzonder origineel initiatief: de poëtische waslijn.

Schrijf jouw mooiste gedicht of het ultieme vers van je favoriete dichter met dikke stift op een stuk laken of lap (56 x 40 cm) en breng dit vóór 4 april binnen in de bibliotheek. Alle gedichten worden dan eind april opgehangen in de boomgaard van GC Het Koetshuis. Wij maken er met zijn allen een uniek, artistiek wereldrecord van!

Heb je geen witte stof? In de bibliotheek zal men je graag je verzendruiter ter beschikking stellen.

Zondag 27 mei...

wie niet meedoet heeft een slag van de molen!

Een heerlijk dagje Pajottenland, wandelen, fietsen en een flinke dosis molenerfgoed opsnuiven! Voor het Roosdaalse en Gooikse luik van dit vroeg-zomerse evenement werken **Erfgoed Rausa** en de **Heemkundige Kring Gooik** samen. Wij zetten een tentoonstelling op over Gooikse en Roosdaalse molens ... op de bollenbaan van **Den Haas!**

Er zijn doorlopend ook vertellingen en om 18 uur schrapen we de kelen om samen molenliederen te zingen.

Meer informatie vind je op onderstaande website.

Pajotse molendag

stel zelf je ideale gezinsdag samen

- fietsen
- smoes maken
- spelen
- wandelen

27 mei '18

op zoek naar de molens van 't Pajottenland

meer info: www.waterenwind.be



De scherpe blik van Julie

In de artistieke wereld is men er al lang van overtuigd: fotografie is een volwaardige kunstvorm! Dat er hier bij ons ook al in het begin van de vorige eeuw talentvol door de lens gekeken werd, konden we in Rausa 4 van de vorige jaargang uitvoerig bewijzen. Daar maakten we kennis met het beeldend werk van Victor Evenepoel. Wij vertelden toen terloops dat zijn oudere zus Julie in Borchtlombeek ook de gevoelige plaat hanteerde.

Toen wij vorige zomer op een van onze opendeurdagen een beeldmontage toonden van het fotografisch werk van Victor, was uiteraard zijn zoon en onze trouwe medewerker Raymond Evenepoel aanwezig. Maar ook Anne Bakeroot (de kleindochter van Julie Evenepoel) en haar echtgenoot Georges Degeest waren naar de projectie komen kijken. Heel onverwachts werd dit een aangename familietreffen. Toen bleek ook dat Anne en Georges de behoeders waren van een grote verzameling glasplaten van Julie.

De voorbije maanden kon Raymond Evenepoel kennis maken met het oeuvre van zijn tante. Onze fototovenaar Jan De Mont werd erbij gehaald en die is sindsdien bezig met het herstellen van beschadigde negatieven. Het resultaat is verbluffend!

De foto's van Julie zijn gewoonweg pareltjes, sublieme voorbeelden van portretfotografie en subtiele inscenering.

Raymond had intussen ook vlijtig zijn onderzoekwerk verder gezet, zodat we het familie verhaal al wat duidelijker kunnen schetsen. In het kroostrijke Strijtemse gezin 'van Poeljekes' (er werden zeventien kinderen geboren) trouwt Adeline, een van de oudste dochters, met François Bultreys uit Gooik. De man stond in het gemeentehuis geboekstaafd als 'Fotograaf', wat in de vroege twintigste eeuw een uitzonderlijk beroep was. De familie Bultreys vestigde zich nadien in Edingen, waar ze een bloeiende zaak opstartten. Met de komst van François, groeide er bij de familie Evenepoel blijkbaar een grote interesse voor de fotografie want zowel schoonzus Julie als de jonge Victor werden verwoede discipelen.

Julie (°1893 †1988) huwde Felix Vierendeels en ze vestigden zich in Borchtlombeek (Weverstraat).

Vermoedelijk hebben Julie en Victor 'de stiel geleerd' bij schoonbroer François en zullen ze in de Edingse fotostudio regelmatig hebben meegeholpen, zeker wanneer François tijdens de Eerste Wereldoorlog krijgsgevangen wordt genomen.

Wanneer Felix Vierendeels bij het fruitplukken verongelukt laat hij Julie met twee dochtertjes achter. Wij mogen vermoeden dat de jonge weduwe toen haar fotografische activiteiten heeft opgevoerd om wat zaad in het bakje te krijgen.

Zij bewaarde zorgvuldig haar glasnegatieven in bakken en dozen op zolder. Daar stonden ze ook nog toen kleindochter Anne Bakeroot het huis overnam. Zij en haar echtgenoot hebben deze 'reliëken' met zorg bewaard.



Julie Evenepoel, waarschijnlijk geportretteerd door haar schoonbroer, fotograaf François Bultreys

Anne en Georges hebben ons ook de toelating gegeven om de schat van ongeveer duizend (!) negatieven te digitaliseren en foto's te publiceren in ons tijdschrift. Wij zijn hen dan ook bijzonder dankbaar dat wij op die manier het Borchtlombeek en Strijtem van een eeuw geleden voor onze lezers kunnen laten herleven.

Raymond en Jan ontdekten intussen reeds een massa unieke tijdsdocumenten. Jan slaagt er wonderwel in om ook beschadigde foto's bij te werken en hen in hun originele staat te herstellen. Voor een erfgoedliefhebber is dit een sensationele exploratie. Vele generaties kunnen plots weer oog in oog staan met voorouders van een eeuw geleden! Daarbij komt nog dat dit niet zomaar seriewerk is. Julie was duidelijk een zeer getalenteerde kunstenares die oog had voor compositie en detail.

Onze lezers mogen dus in de volgende edities regelmatig fotografische parels verwachten. We geven als voorbeeld meteen onderstaande prent mee. Het is een haarscherpe foto een Borchtlombeekse familie Van Vaerenbergh in Borchtlombeek waar vluchtelingen een veilig onderkomen vonden tijdens WO I.

Op de foto hieronder plaatsten we een fiere postbode. Wij hebben nog niet kunnen achterhalen wie het precies is. Allicht kunnen attente lezers ons wel op weg zetten?



Neuzen in oude krantenartikels heeft Bart Caulier al een aantal merkwaardige bijdragen opgeleverd. In dit behoorlijk Borchtlombeeks getint Rausa-nummer bewijst hij dat onderzoeksjournalistiek ook in onze streek al meer dan een eeuw geleden werd bedreven én met succes!

Hiernaast een tekening van de kerk van Borchtlombeek, getekend door Philippe De Deyn, rond 1662



De lelijke dweersdrijverij tegen 't kerkgebouw van Borght-Lombeek.

De laat-gotische Sint-Amanduskerk van Borchtlombeek dateert van eind 16^{de} of begin 17^{de} e eeuw. Eeuwen voorheen stond op dezelfde plaats reeds een middeleeuwse kerk, die geleidelijk aan door gedeeltelijke afbraak en vervanging van koor, toren en schip tot de huidige stijl evolueerde.

Maar ook daarna waren nog regelmatig verbouwingen aan de orde. Midden 19^{de} eeuw worden bijvoorbeeld grote aanpassingswerken gerealiseerd, waaronder ook de noodzakelijke uitbreiding van de kerk als antwoord op de stijging van het aantal inwoners in de gemeente. In 1855 worden daarom onder meer de zijbeukmuren afgebroken en op breder plan opnieuw opgetrokken in baksteen.

Eén van die nieuwe zijbeukmuren, de noordelijke, zal twintig jaar later echter voor forse problemen zorgen. Al in 1887 worden er immers stabiliteitsproblemen vastgesteld, die blijkbaar niet vlot hersteld raken. Ruim een jaar later wordt in De Werkman van 30 november 1888 de nog steeds penibele toestand zeer levendig beschreven door een 'journalist ter plaatse' onder het pseudoniem Wijsneus:

"Ik bevond mij daar te Borght-Lombeek met de kermis. Nu, den eersten oorsprong van 't woord kermis indachtig, begaven wij ons naar de Kerkmis, die daar plechtig gevierd werd. Maar welk was mijn verslagenheid als ik die kerk, die ik sedert lange jaren niet meer gezien had, binnentrad. Hemelschen drijpikkell!, roep ik uit, dat ziet er me hier lief uit.

Waar dat gij van verschiet!, zegt mijn neef. Kom, we gaan dat eens van dichtbij bewonderen.

Wat mij 't meeste trof, was dien majestueusen planken praalboog die een spitsboog der zijbeuk tegen 't invallen moest ondersteunen. In den voormuur links tref ik eene scheur aan waar men den kop kan doorsteken; wat ik niet zou gewaegd hebben. De linksche zijmuur heeft minstens - wacht, ik heb het geteld - 14 scheuren en tusschen de ramen en de muur is eene opening van minstens 2 vingeren. Wacht, zegde ik in mijn eigen, dat er 'nen hevigen wind komt, dat zal daar een klitsklats klorium zijn."

De geschokte verslaggever besluit op zoek te gaan naar de redenen waarom de kerk er al lange tijd in erbarmelijke toestand bij staat. Zoals het cliché het wil, vindt hij de loslippigste monden in de herberg.

“Ik wil weten waar dat verken gebonden ligt. Ik ga dan ‘n pintje pakken en knoop er in d’eerste herberg de beste een gesprek over aan met ‘nen rechtzinnigen pachter. Ha! Zegt hij mij, dat zijn familiëkwestieën, Mijnheer. (...) Zie, en nu schoot de pachter in zijn vuur en begon mij daar eenen beschuldigungsakt tegen Kerk, Armbestuur en Gemeentebestuur.”

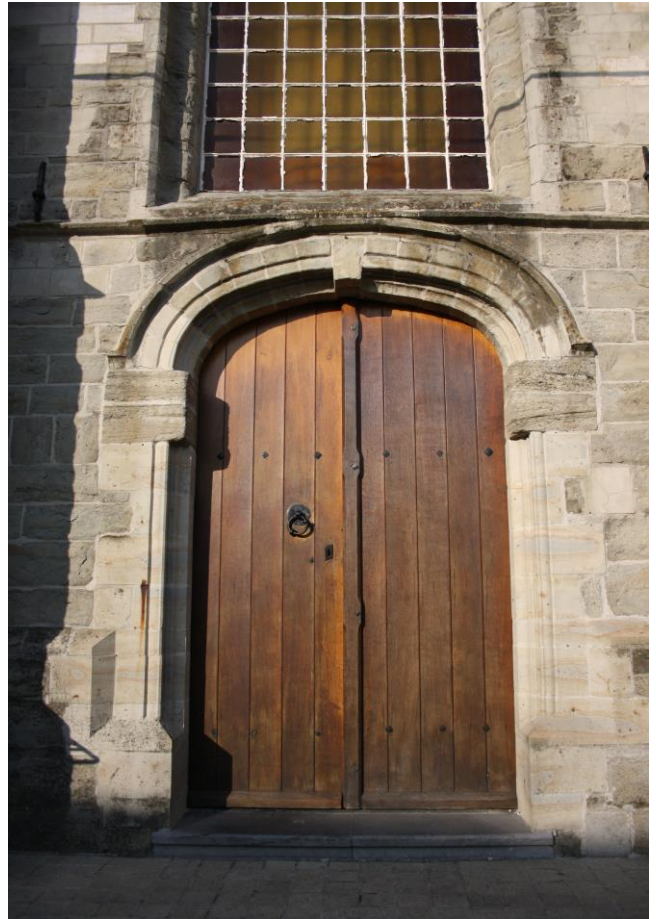
In het vervolg van zijn artikel beschuldigt de schrijver "een langen mageren held met invloedrijke macht in Brussel die voor principieel heeft alles onder de vrienden te regelen" en die, dixit de stamgasten van de herberg, de boude uitspraak zou gedaan hebben "dat zoolang zijn kop recht staat er aan de kerk niet zal gewerkt worden."

Wie deze lange magere man is - de burgervader van Borchtlombeek? - en welk belang hij, zijn familie en vrienden hebben om de kerk te laten verkommeren, laat Wijsneus in het midden, allicht om aanklachten wegens laster te vermijden.

Willen de machtshebbers aansprakelijkheid voor nalatigheid bij de recente verbouwing vermijden? Zat de familie of het bestuur krap bij kas, en waren de herstelkosten onmogelijk te dragen? Wijsneus lijkt beide pistes alvast te insinueren in zijn artikels.

Bovendien heeft hij zich voorgenomen om de historie niet uit de aandacht te laten verdwijnen. Door middel van een reeks vervolgartikels in de krant *De Werkman* gaat hij de strijd aan voor het snelle herstel van de kerk. Twee weken na zijn eerste publicatie, wijst hij de betrokkenen in een nieuw artikel dan ook op hun verantwoordelijkheid.

De Kerk van Borcht-Lombeek is oprecht compassieus. Nu dat de zaak in de gazet gestaan heeft, is de verantwoordelijkheid veel groter. Moesten er malheuren komen, een allerstrengste vervolging zal degenen treffen die de schuld zijn der bouwvalligheid.



Het portaal van de kerk in (latere) betere tijden

In de aanloop naar Kerstmis 1888 volgt dan een nieuwe tirade...

“Elk spreekt van Borcht-Lombeek, van die parochiekerk. Wie houdt toch de herstelling tegen? Koppigheid is hier slechtigheid en dwazigheid. Wee aan die nalatig is geweest en koppig blijft.”

Na de jaarwende 1889 gaat de polemiek gewoon verder. Begin januari volgt een zoveelste waarschuwend artikel, en blijkt de saga – mogelijk met enige zin voor overdrijving? – de gemeentegrenzen al ruim en breed overstegen te zijn:

“Te Borgt-Lombeek, zou de wereld zoo krank en kamank staan, dat men omwille van één man geen onheil meer vermijden kan?... Er zullen eens grouwelijke kadasters losbersten. Geheel Brabant door en in een groot deel der Vlaanderen spreekt men van niets dan van die ongelukkige bouwvallige kerk.”

Let op het voorvoegsel ka- in kamank, dat toentertijd gebruikt werd om de betekenis van het woord te versterken; waardoor ‘kamank’ hier dus zéér mank betekent.

En Wijsneus bijt er zich echt in vast. Hij weet van geen ophouden:

“Er zullen daar banden springen in 1889, alles zal uitkomen. Men zal weten wie het herstellen der kerk tegenhoudt, en waarom. Geen valsche stoutmoedigheid zal baten. ‘t Gevaar is groot, als men nog langer wacht. Voor geheel de wereld zouden wij niet in de plaats willen zijn van hem die de herstelling belet.”

Deze aanklacht wordt later, in variante vorm, nog meermaals herhaald:

“D’aandacht blijft gevestigd op Borcht-Lombeek. Geheel de wereld zegt het: voor geen schatten zou men willen in de plaats zijn van den vent die het herstellen der Kerk tegenhoudt. Geen stoutspreken zonder rede of toeplaasteren zal baten! Hoe langer gewacht, hoe grooter verantwoordelijkheid!

Soms volstaat zelfs de publicatie van één zin om de zaak weer onder de aandacht te brengen. Daartoe wordt de Borchtlombeekse kerk zonder verpinken op één lijn geplaatst met die van Sevilla:

“De hoofdkerk van Sevilla en de kerk van Borgt-Lombeek zijn in bouwvalligen toestand.”

Of het door de verbeterheid en de vasthoudendheid van Wijsneus is, valt niet te bepalen, maar in maart 1889 komt er schot in de zaak. Een petitie van de inwoners en politieke druk vanuit hogere regionen doen het tij keren. Zo blijkt toch uit *de Werkman* van 1 maart 1889:

“Nog niet heeft men zich geweerdigd te antwoorden op de vraagskes van diens verwenschten Wijsneus. Zwijgen is bevestigen, heerkens tegenhouders. (...) Mijnheer de Gouverneur heeft driemaal de stukken aangaande de herstelling der kerk gevraagd, en geven zult gij ze, heer Burgemeester. De heer Minister heeft u gezegd dat gij verantwoordelijk zijt zoo er ongelukken komen en 400 inwoners die een petitie onderteekenden, willen hunne kerke hersteld zien. En dat zonder voorafgaande ongelukken. Wat dan ook dien langen mageren zegge van dat zoo lang zijnen kop staat, er aan de kerk niet zal gewerkt worden en dat de onderteekenaers der petitie elk 25 franks zullen moeten betalen. Ah! Lacht eens Borgt-Lombekenaars, want ‘t is belachelijk.”



In april 1889 kan Wijsneus dan ook niet geheel verrassend een blijde mare melden aan de redactie van *De Werkman*.

“Ah! Goede Werkman, beter nieuws nu over Borgt-Lombeek. Ja, de groote knoop lost, 't herstellen der Kerk is besloten en aan-geplakt, aanbesteding vrijdag 12 Meert.

Wijsneus kan het niet nalaten nog een laatste maal uit te halen naar de 'tegenwerkers', om daarna de saga welgemutst af te sluiten met een ludiek versje en een groet aan de lezers.

“Zou de langen mageren held zijnen kop nog hebben? (...) Weederom gaat men slinks te werk. Aan de kerk, die wees, zoo stiefmoederlijk behandeld, is er geen plakbrief, plan en bestek.

In plaats van volgens orders van den heer Gouverneur tot ieders inzage op het gemeentehuis te berusten, zijn ze in eene herberg (!) der Broeckstraat. Dit alles door heeren tegenwerkers, die met al hunnen praat in den gemeenteraad geen centiem voor de onkosten konden stemmen. Of de petitie geholpen heeft!

*Tracht voor 't laatst,
Te zien of ook het geld
Van den held
Zich bevindt in slechten staat,
En 't Kerkfabriek op krukken gaat!*

*Tot ziens,
Wijsneus.*

Klap van hier

Es' t nen aus of zen't de klokken?

De lente is overal reeds in 't land, de bomen staan volop in het groen, de vogeltjes beginnen aan hun jaarlijkse vrijersdansen en -liedjes en de kinderen zien weer eens met spanning uit naar het nieuwe wonder: Pasen. Ook Tuur van Skakes zit zoals elk jong kind op hete kolen om het paaswonder te mogen aanschouwen.

Tuur: Moe, ik em nen brief geskreven en 'k em hem in 't konouènekot geleid.

Moe: Nen brief? In 't konouènekot? Gouè paast toch nie dat de faktuir douène gaut meepakken zeker? En do bouè, vé wie is douènen brief? Zittje gouè maskien mé e lief?

Tuur: Nieë, moeken, dat is nen brief vé 'n aus, de posaus. Noste weik es't posken en ik em vé de posaus een skoeën tjeëkeningk gemokt, tein zal em bè ons veel posouèrn in 'n of leggen.



Moe: Mo allei, Tier jong. Wau is da na goed vé. Ten ieësten nen aus kan nie in ons konouènekot want dat es vast, ten twieëd'n, nen aus leit gieën ouèrn en ten derde ne posaus bestaut niet.

Tuur: Jawel! Iffra Sezanne eit dat gezeid in 't skool. Mé posken komt er nen aus sjokkolatn ouèrn in onz'n of leggen.

Moe: Tier, ik zeg a da nen aus da sjokkolat leit nie bestaut! Nen aus es allieën mo goed asn'n in mèn koemme leit en tein moet'n d'er nog ajooën'n en prooëmen op zijn oeëk. En as 'ter gieëne gees op es, lotj a vader zèn taloeër staun zonder da 't er'n augekommen es.

Tuur: Va gaut toch de posaus niet afskieten zeker mé zè geweir!?

Moe: Mo nieë. Ik wil a allieën mo zeggen dat het nie d'auzen zèn da de sjokkolat bringen, mo de posklokken. Iffra Sezanne wétj da nie. Ik za 't a ne kieë simpel ooëtleggen ze.

En Tuur krijgt zijn eerste voorlichtingsles...

Moe: Noste vrouèdag es't goeie vrouèdag.

Tuur: Da's zjst, tein mégen men gieën vlieës eet'n, anders gommen no d'elle.

Moe: Mau nenieët, manneken. Aske dau van in d'elle zotj gerauken, tein moet er genne beneen nie veel plosj ne mieë zijn volges mouè. Mé goeie vrouèdag vertrekken alle klokken no Roeëmen, en dau aulen ze eel'n ouèrn. Ge got'j da de vrouèdagauvet wel oeër'n as ze vertrekken. Da gaut ieën en aal klokkengelooë zijn as ze vertrekken. En 't zauterdaus go je van gieël den dag gieën klokken in de kerktoor'n oeër'n want ze zèn onderweg, das stille zauterdag.

Tuur: En wannieë komme ze tein weer?

Moe: 's Zondaugs, op posken zelf. Ge zetj ze wel oeëren looën.

Na een paar zenuwachtige dagen van twijfel of het nu de haas of de klokken zijn die de eieren brengen, werd het Pasen. Tuur is als eerste uit bed.

Moe: Mo allei Tier jong, wovee zè je na zoeë vrig op, wa zitje dau veern dè vanjster in de loecht te loengken? 't Es nog doenker.

Tuur: De posklokken kommen vandaug toch?

Moe: Mo da's nog veel te vrig. 't Es nog doenker, ze gon elen weg kwouèt zijn as ze na al onder de baun zèn.

Tuur: Wannieë zèn z'ie tein?

Moe: Dat ang't er vanaf al wau da ze vliegen: ze kinn'n al over Vrankrèk vliegen en al over Sponj'n of maskien al over Dosjland. Maskien emme ze nog wéndj tegen oeëk, tein kan't goe nau n'noen zijn ieë da ze ie zèn.

Tuur: Amai da's nog lang wachten.

Moe: We zenjn 't wachten ewa gemakkelèkker mauken. Kom, doetj a kliër'n aun, we zenjn ondertisken no d'oeëmes gaun.

Tuur: En va, gaut douèn'n nie mee?

Moe: Nie, è gaut een bétj'n in n' of werken.

Tuur gaat getrouw met moe naar de hoogmis van Pasen. Ze zijn nog maar net binnen...

Tuur: Moe, zonz'n de klokken al geweest zijn?

Moe: Mo ba nieët Tier, é je zal g'oeërd? Zètj na braaf, de pastoeër gau begin'n. Moks a e skoeën kresken.

Tuur: Ik zal d'er twieë mauken, tein za'k maskien dobbel zoeë veel posouèrn krouègen!

De pastoor begint met de mis...

Tuur: Amai dè mes diert vandaug lang zè moe.

Moe: Tier, ge moetj stillekes zijn in de mes, de pastoeër gaut beginnen mé zènne preek. Lestert, goed, of è telefoneert no de paas van Roeëme dat de klokken bè a nie moeten kommen.

Tuur: Ja, moe.

Tuur gedraagt zich voorbeeldig... voor een paar minuutjes.

Tuur: Moe ik paas da'k de klokken oeër!

Moe: Tier da zèn de klokken niet, da's oem da de consecroëse bezig es, tein belle ze ne kieë of trouè mé 't belleken. Aafd a stillekes en doetj a gezicht no beneen.

Tuur: de pastoeër gaut op zèn tnienen zit'n, is dat oemdat'n in straf staut? Eit'n staat geweest?

Moe: Verdoemme, Tier ge moetj braaf zijn en zwouègen!

Tuur: Moe ge meegt nie vloeken in de kerk, anders kommen de klokken niet!

Tuur heeft het moeilijk, heel moeilijk, maar hij slaagt er in om de rest van de mis toch (redelijk) braaf te zijn. De pastoor geeft de zegen.

Tuur: Moe, oeërt! Oeërt! De klokken! En ze zèn két bouè, z' angen pesies boven onze

kop. Ze moet'n vlak in de gebieren zijn! Kom ost a, we loeëpen nor ooës, tein kin- nen we ze nog zien.

Moe: Tier, ie blijven en geeft mè een and. Seffes werde nog overreeën.

Moe en Tuur gaan in "galop" naar huis. Tuur loopt in één rechte lijn de tuin in.

Tuur: Moe zie ne kieë! Overal in 't gès liggen d'er ouèrn. En in de jefkespeireleir oeëk. En zie ne kieë in den tattjesboeëm: dau angt een dik ouè in, mé ne strik rond. En d'er is genieën kapot. Amai dè klokken da zèn straffe kastaars! Van zoeë oeëg al dè ouèrn lauten vallen en genieën in stikskes van ieën.

Tuur raapt zijn paaseieren, zijn mandje is boordevol.

Tuur: Moe, ie 't nevest bè Fil Pitj liggen d'er gieën ouèrn in zènnen of! Oe zou da kommen?

Moe: Dat is verzekers oemdat 'n mé goeie vrouèdag vlieës geët'n eit, pazek...

Marc Muylaert

De pientere lezer...

E.H. Pastoor Smismans was onlangs op bezoek bij Herman Van Herreweghen. Als twee trouwe Rausa-lezers aan de praat raken, dan komt ons dierbare lijfblad uiteraard aan bod. Zo ook onze oproep (Rausa 8 van vorig jaar) om namen te zoeken bij de foto's op blz. 16. Daar merkt pastoor Smismans op dat, alhoewel er enige gelijkenis is, niet hij, maar de pastoor van Gooik naast pastoor Geeraerts staat. In het eerste nummer van 2018 bezorgde François De Neef ons de namen die zijn vader Henri had weten te achterhalen bij de foto met de jongeren, geflankeerd door kapelaan De Vos en pastoor Janssens. Herman vult hier aan dat het gaat om 'Kruistochters'. In zijn publicatie '100 jaar Sint-Gaugericuskerk te Pamel' gaf hij uitgebreid toelichting over deze beweging.

Het zijn dus geen Kajotters, maar vlijtige leden van de Eucharistische Kruistocht. Vandaar het EK-embleem dat ze dragen op het typische mutsje. Wie hierover meer wil weten kan er het Extranummer van het Davidsfonds-Klokje uit 2003 bijnemen op blz. 96 en 97.



Een eeuw tussen Groesbeek en Pamel

Het is merkwaardig hoe sommige beelden, hoe banaal ook, om een onbekende reden in het geheugen worden opgeslagen. Hoe je als kleuter jaloers keek naar het autootje dat een notariszoontje meehad in de klas, of het bloed op het gezicht van twee dronkenlappen die op kermis te Leberg in de gracht rolden of het vrouwtje dat je regelmatig dapper fietsend het Espenveld zag oprijden met een bezem achterop haar fiets en met zwarte rubberen laarzen, hard trappend op de pedalen.

Herinneringen aan mensen die al lang het heden met het hiernamaals hebben geruild. Alhoewel... dat dametje met haar rode 'katsjoewen bottekes' is nog springlevend! Op 23 maart hangen wij voor haar de vlag uit, want dan wordt Johanna Van Elst honderd jaar. "Achter ieder mens schuilt een verhaal" zegt men wel eens. In het geval van Johanna is dit meer dan waar!

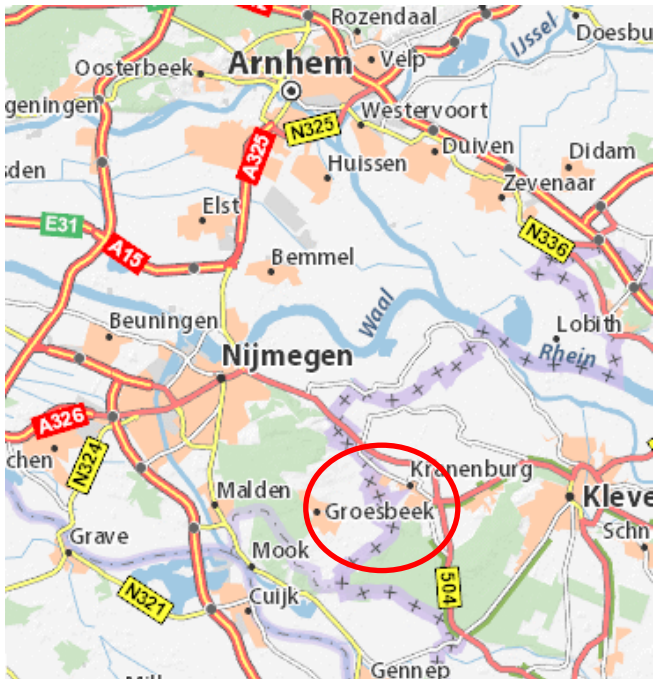
We waren op het Espenveld toevallig aan de praat geraakt met Henri Beeckmans. Terloops vertelt de sympathieke Poelkenaar dat zijn moeder, die sinds kort in het Pamelse rusthuis woont, binnenkort de kaap van de honderd zou overschrijden. Wereldschokkend is dit feit niet, we mochten de voorbije jaren meermaals een hymne aanheffen voor een eeuweling. Maar toen Henri de levensloop van zijn moeder schetste, waren we meteen in de ban van zijn verhaal. Hier volgt een poging tot reconstructie...



28 maart 1918. Groesbeek, een dorp in Gelderland, op een steenworp van Duitsland. Nijmegen en Arnhem liggen wat hoger op. In de beboste omgeving van de Mokerheide wordt op een klein boerenerf het eerste dochttertje, Johanna, geboren in het gezin Van Elst. Het neutrale Nederland was aan de grote wereldbrand ontsnapt en ook het rustige dorp van bosbesplukkers en bezembinders was van grote rampen gespaard gebleven. Natuurlijk wist men ook in deze uithoek dat de machtige buur steeds meer klappen kreeg van de geallieerde legers en er werd luidop over een nakende vrede gesproken.

Bij de Van Elsten werd het nieuwe leven met hoop en vrees ontvangen. Het was hard wroeten om het jonge gezin te onderhouden. Zeker toen er op enkele jaren nog twee hongerige mondjes bij kwamen... en een volgende spruit kondigde zich aan. Toen sloeg het noodlot een eerste keer toe: moeder en zusje stierven in het kraambed. Een man alleen met drie kleine kinderen, dat was geen doen! Vader hertrouwde met een strenge vrouw uit een dorp aan de Duitse overkant. De uitbreiding van de familie werd hervat. Uiteindelijk had vader Van Elst 14 kinderen in het Groesbeekse geboorteregister laten noteren. De kleine Johanna had het niet onder de markt.





Als oudste van het kroostrijke gezin werd zij volop ingeschakeld. Met twee koetjes, een nest konijnen en een neerhof ontwikkel je geen grote rijkdom. De kinderen moesten dan ook van jongs af hun steentje bijdragen. Zoals veel andere stakkerds uit de streek werden ze de bossen in gestuurd om bessen te plukken. 's Morgens heel vroeg waren ze al op pad, vaak zonder ontbijt. Johanna is meermaals bewusteloos gevallen van honger.

Wanneer ze in de fleur van haar leven kwam en ze, zoals elke jonge mens begint te dromen van een stralende toekomst, stak het monster van de oorlog weer de kop op. En dit keer ontsnapte Nederland niet aan de verschrikking. Vier vreselijke jaren van angst en honger braken aan.

In september '44 begon het tij te keren. Er werden triomfantelijke berichten verspreid over de bevrijding van Antwerpen, Maastricht en Zuid-Limburg. Het leek nog een kwestie van uren vóór ook Gelderland zou kunnen herademen.

Op zondagnamiddag 17 september zag Johanna plots honderden parachutisten uit de Groesbeekse hemel neerdalen. "We zijn weer vrij" riep iedereen in extase. Deze actie was het begin van de operatie 'Market Garden', die als doel had de beruchte Siegridlinie te omzeilen en via Arnhem Duitsland binnen te vallen, om zo het industriële hart van het 'Reich' te vernietigen.

Voor het klaren van deze klus werd gerekend op de verwaande Britse generaal Ber-

nard Montgomery. Door de onbezonnenheid van deze rancuneuze ijzervreter werden echter zoveel strategische blunders gemaakt, dat de kans om de oorlog snel te beëindigen verloren ging en er nog maandenlang bloedig strijd zou moeten worden geleverd. Vooral voor de inwoners van Groesbeek werd het een ware verschrikking!

De valschermspringende 'bevrijders' werden niet ondersteund door grondtroepen. De Duitse tegenaanvallen lieten niet op zich wachten. Het dorp werd langs alle kanten bestookt, de burgers konden geen kant meer op. Op 1 oktober gelaste burgemeester Van Grootenhuis de algehele evacuatie.



Have en goed achterlatend, trok de zielige stoet met karren, kinderwagens, koffers en manden naar vermeende veiliger oorden. Achterom kijkend zagen ze boerderijen en huizen in vlammen opgaan en dreef het kanongebulder hen vooruit. De berichten van omgekomen dorpsgenoten deed de paniek nog aanzwellen. Uiteindelijk werd toch toelating verkregen om de burgers op transport te zetten naar veilige gebieden. Ook Johanna en haar familie werden op een overvolle vrachtwagen gestouwd die hen in penibele omstandigheden tot in Tilburg bracht. Vandaar ging het per trein de grens over, het hele eind tot in het onbekende Waalse Ath.

Men kan zich de ellende van deze mensen inbeelden: het schrikbeeld van de bombardementen nog op het netvlies, de verwarring van het transport en dan de aankomst in een onbekend gebied waar men in een vreemde taal werd aangesproken.

En toch werkte de administratie wonderwel. De meeste Groesbekenaars werden naar de streek van Ninove en Denderwindeke gebracht. Johanna werd hartelijk onthaald bij de familie Van Damme die in Denderwindeke een kantfabriek had. Samen met de bijna voltallige bevolking was pastoor Hoek zijn 'schapen' gevolgd. Hij bleef er niet bij de pakken zitten en opende in Denderwindeke meteen een Hollands schooltje. Deze kranige zielenherder schreef later zijn lotgevallen neer in een boeiende publicatie. Ook Johanna liet zich niet onbetuigd! Zij was 26 en wou zich verdienstelijk maken. De broer van de fabrieksdirecteur was een arts. Na een gesprek met de vriendelijke kinderspecialist en zijn (Franstalige) echtgenote, kon Johanna bij hem aan de slag. Zij hielp in het gezin, maar nam ook andere taken op zich. Het telefoonverkeer was een opdracht die ze met plezier vervulde. Haar keurig Nederlands was meteen een voordeel, al zal ze zich later altijd wat blijven excuseren voor haar Duitse tongval. Het leven bij dokter Van Damme was een verademing. Maar wanneer eindelijk ook Nederland bevrijd werd en iedereen de terugtocht aanvatte, stapte ook Johanna op de trein om te proberen de draad weer op te nemen in het grotendeels tot puin geschoten dorp.

Ik was zo gefascineerd geraakt door dit verhaal dat ik er met Anna zelf eens wou over praten. Gelukkig had Henri zijn moeder verwittigd dat er een gebaard mansmens op komst was, want het vriendelijke vrouwtje begon meteen aan een vrolijke babbel. Meestal zijn mijn gesprekspartners meteen



op hun gemak gesteld als ik met hen in het Pamel's herinneringen begin op te halen. Maar kranige Anna (zoals ze hier altijd wordt genoemd) verbaasde me met haar energiek geformuleerde volzinnen in keurig Nederlands. Ik hoorde van haar hoe het haar verging nadat ze in Groesbeek was teruggekeerd.

"Ik was op een dag bezig in huis, wanneer er wordt aangeklopt. Ik kon mijn ogen niet geloven. Wie stond daar voor de deur? Dokter van Damme en zijn echtgenote. "Anna, wij komen u halen. Ik zou graag hebben dat ge weer bij ons komt werken. Ge gaat het bij ons veel beter hebben dan hier". Ik keek eens naar het verwoeste dorp rond mij en ik ben mee gegaan. Zo ben ik voorgoed in België beland."

Anna vertelde over haar werk bij de gastvrije familie Van Damme en over de eerste eenzame maanden in Ninove, hoe ze het hier stilaan gewoon raakte. Ik vernam ook dat ze kennis maakte met 'Dotjn' Beeckmans, een jongeman uit Meerbeke. Hij werkte als stukadoor bij Simon Van Belle op de Pamel'se Klei. Wanneer ze in 1950 in het huwelijksbootje stapten, vestigden ze zich in Poelk. Spoedig kwam kleine Henri het huwelijk bezegelen, later gevolgd door Frieda en Gilbert. Anna had intussen haar baan bij dokter Van Damme stopgezet. Naast de zorg om haar kroost was zij vlijtig bezig als poets- en huishoudhulp. Het was in die periode dat zij zich als een wervelwind van de ene naar de andere werkplek haastte op haar fiets en ... met haar rubberen laarzen aan.

Een paar dagen na mijn babbel met Anna, zit ik nog eens aan de tafel bij Henri en zijn echtgenote Christiane om wat details na te gaan. Opnieuw blijkt wat een ijverige en kranige vrouw Anna wel altijd geweest is, hoe ze de stoep van de hele straat netjes borstelde, hoe zij onvermoeibaar door Ninove peddelde om de boodschappen te doen voor dokter Van Damme, en hoe ze plichtsbewust insprong bij familie en vrienden. Ze wou ook nooit iemand tot last zijn.

"Zo hadden we op een keer gemerkt dat moeder al dagen met een verband rond haar hand liep. Ze zei dat het helemaal niet erg was."



Henri Beeckmans vertelt over moeder Anna

Uiteindelijk hebben we het toch laten onderzoeken en bleek het om een ernstige breuk te gaan. Toen is ze even in 'kortverblijf' opgenomen in het rusthuis. Daar zat ze op een middag met enkele mensen aan tafel en er werd heel schamper gedaan over 'de Hollanders'. Toen heeft ze zich inwendig heel boos gemaakt en wou niet meer in de zaal gaan eten. Haar disgenoten zullen waarschijnlijk niet gesnapt hebben dat zij haar op die manier diep hadden gekwetst".

In het fotoalbum bladeren we door het verleden en herbeleven de bezoeken aan lang overleden gastvrije mensen uit Denderwindeke die haar hebben opgevangen in '44, de reizen naar de vele ooms en tantes in Gelderland, de klassieke prenten van communiefeesten van kinderen en kleinkinderen... herinneringen aan een lang en bewogen leven dat nu rustig voortkabbelt in de luwte van het rusthuis. Daar hoeft ze dweil en bezem niet meer te hanteren. Toch is het werkduiveltje in haar nog niet helemaal bedwongen. "Ik moet iets te doen hebben" is haar parool. Voor haar is dat nu de zorg om de plantjes in haar kamer.

Die staan er dan ook mooi op een rij te blinken van gezondheid.

"Ik ben hier content. De mensen zijn vriendelijk en... het is hier proper. De dokter zei me onlangs nog: "uwe computer die werkt nog goed, ge moet niet veel pillekes nemen en ge zijt goed van klap en geheugen". Wat moet een mens meer hebben? Mijn kinderen komen me vaak bezoeken. Gilbert brengt me de krant, want ik wil alles weten wat er gebeurt. Ze zeggen wel "De gazet brengt leugens in 't land", maar ge moet toch op de hoogte blijven?"

Soms ga ik wel eens naar de zaal als er iets te doen is, als er niet te veel lawaai is ten minste, want soms is het een gebonk, jawatte mijne kop!. Ik hoor nochtans graag accordeon en die schone liedjes van vroeger..."

Het volgende ogenblik zijn we samen aan het zingen van 'och was ik maar bij moeder thuis gebleven'. Een bezorgde verpleegster komt steekt even haar hoofd binnen en gaat met een brede glimlach weer verder. Ik krijg tot slot van Anna nog een mooie mijmering mee:

"Als ge ziet wat er allemaal gebeurt in de wereld, dan denk ik, zo zou het niet mogen gaan. Weet ge wat ik dan altijd zeg? We moeten zien dat we zelf altijd goed proberen te doen". Eenvoudige woorden, door een eeuw gerijpte wijsheid.

Walter Evenepoel

Bronnen:
Dagboek van Pastoor Hoek, grafisch Bedrijf HW Janssen BV Hennep
Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, G.B.J. Hiltermann, uitg. Sesam
Interview met Henri Beeckmans en Christiane Gordts, 28 februari 2018
Interview met Johanna Van Elst, februari 2018

23 maart 2018: Johanna Van Elst wordt 100!

We kregen heel veel prettige reacties op het artikel met een uittreksel uit het dagboek van Jozef Borloo. We beloven ook jullie regelmatig te vergasten op zo'n pittig stukje onnavolgbaar volks proza. Vandaag de allereerste bladzijden uit zijn autobiografie...

Ik ben geboren op den elfden september van 't jaar vier op de plaats van Léberg, waar nu de winkel van Delhaize is - op ne zondagnamiddag, het was dokter Roosens die mij op de wereld bracht om 5 uur in den achternoen met de grote ijzers (*verlostang*) het was dien' dag kermis te Pepingen en den' ouden dr. Roosens had daar zijn praktijk - 't waren zijn laatste dagen daar te Pepingen want vandaar is hij naar Léberg gekomen, op aandringen van de partij van Léberg. - Omer Devidts was de man die daarvoor zorgde.

Ik was alzo den eerste die door dr. Roosens op de wereld werd gebracht met de verlostang en later heb ik dat ook eens meegeemaakt - twee grijpijzers gingen er van voor bij de vrouw in - daarrond twee handdoeken en dan maar trekken - da's 't een en 't ander en op die manier was ik er dus ook gekomen - Na drie weken moesten ze met mij naar 't klooster te Affelgem - bij de paters, om 't kwaad van mij te laten lezen en van dan af was het gedaan met blaten en ben ik opgegroeid gelijk alle andere kinderen.

Gedoopt ben ik - in de toen nieuwe kerk te Pamel - we waren met twee - het ander kind was de dochter van "fong linthaat" en Virginie Baetens en zij kreeg de naam van Karolien - zij is jong en verlaten gestorven - in de grote stad en ze had een zoon, Robert.

Ik kreeg onder dwang van mijn grootvader die peter was, de naam van Vital Jozef-Vital Borloo was dus mijn peter en de meter was Katrien Nieuwborg - een heel braaf mens - zij was geboren op Sinte-Katrien, maar ook op dien dag getrouwd en gestorven - wanneer ze oud was moest ik haar

altijd een hand geven om naar huis te gaan bij mijn tante Julie - ze zag niet goed meer, dat was de reden, maar ik kreeg dan van haar altijd 'ne vallingbol.

Mijn grootvader en peter ('Taal') was een grote schone en verstandige man - een bijzonder man die wist wat hij wou en zijn eigen gang ging - zijn vrouw was gestorven in het laatste kinderbed en er waren er maar veertien en hij is dan weduwnaar gebleven - hij had een koe en veel kienkens en hij was een specialist in de fruitkweek - met alle fijne soorten fruit was hij voorop en zo leidde hij bv in 1900 zijn perelaars al aan den draad - zijn peren waren doorgaans altijd al op den boom verkocht, meestal aan schoolkinderen van 't pensioonaat en op tijd en stond deed hij over sommige peersoorten een papieren zak - voor zijn pruimen en peren kenden hem alle "marchands" op de fruitmarkt te Brussel.

Eens vroeg Wannes van 'politjes' hem naar de naam van zijn 'doyenné de commis' - peren en hij antwoorde aan Wannes: "Dat zijn groen hé Wannes", en trok eens aan zijn lange pijp tabak

Hij was bijzonder fier, droeg bij het werken altijd een blauwe voorschoot en 's zondags een 'zjeep-vest' met ne zwarte vloeren kraag - die heb ik na zijn dood nog ingekocht samen met twee zilverstukken van 5 fr. voor de prijs van 18 fr.



Jefke (centraal tussen broers en zussen)

Iedereen moest op Léberg voor zijn water naar den "berren" (bron) aan "Pennaizes"-met de kruiwagen en 't berrevat en maar aanschuiven, vooral in de zomer - op Léberg waren toen maar enkele geboorde waterputten - bij de rijken - de Borginions, de secretaris - 't pensioonaat, de nonnenkens en te "berremeesters" - dat was al. Als ge nu bedenkt dat die van Braekmans of den Brusseler zoals ze toen genoemd werden, omdat Jef van Brussel kwam, en die wasten en "streken" voor de rijkere mensen, ook al hun water daar moesten halen - en Taal, met zijn goot huishouden en al zijn beesten en zijn fruit moest dat ook doen - maar hij maakte zelf ne steenput - en de mensen begonnen te klappen - "Taal dert nogal, met zo een groot huishouden en vanwaar komt dat geld, zoveel kosten doen - en op zekeren dag zag hij Staaf van Heintjes of de Kit van Heintjes zoals ze hem noemden en die had de moed om hem daarover aan te spreken.

- "Taal, gij tert nogal, zoveel kosten doen vé ne stienput"

- Waarop Taal zei "gij verslijt alle jaren ne kruiwagen"

- "Ja ja maar ge moet er toch het geld voor hebben."

- "Zeker", zei Taal, "maar in Lombeek bij den notaris is er geld genoeg - maar ge moet er kunnen aangeraken en hij trok eens ferm aan zijn lange pijp en ging er direkt vandoor. - "Voor mij was hij als peter geene cent waard" - eenmaal ben ik bij hem geweest met mijne nieuwjaarsbrief en ik kreeg toen nen halve frank en als ik mijn eerste kommunie moest doen, moest ik bij hem achter een kruisken gaan en thuis zegen ze mij, als hij vraagt wat ge wilt hebben zeg dan maar, een paar nieuwe schoenen - 't was in den oorlog - en ik terug naar huis met enige centen want hij had hij juist niks gevraagd - hij heeft mij dan ook niet veel meer gezien maar ik ben wel bij hem geweest op zijn sterfbed.

Die schoenen heb ik dan laten maken bij 'Pijper' op den Hunsel - dat was de goeiekoopsten-. "En niet te groot laten maken" zei mijn moeder, want dat kostte veel en ik denk dat ik daardoor aan mijn eksterogen geraakt ben.

Wordt vervolgd...



Wil jij ons helpen???

Voor de erfgoeddag van 22 april willen wij jullie een mooi Rausanummer aanbieden. Het thema dit jaar is 'kiezen'. Wij zouden heel graag verhalen en anekdotes naar boven halen over hoe het er op politiek aan toeging in onze dorpen vóór de fusie. Heb je een straf verhaal over doempers en mettes, witte en zwarte, bokken of geiten? Laat het ons weten en we komen naar je toe!

054 32 33 64, rausa@skynet.be.

De uitsmijter

Fotografe Julie Evenepoel siert de voorpagina, op de laatste bladzijde geven we jullie graag als uitsmijter een foto mee van haar hand. Op deze ludiek/macabere prent heeft de vrede-lievende postbode van blz. 7 plots andere bedoelingen...

